

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 57. An post contracta sponsalia juramento firmata liceat ingredi religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

CAPUT VI. De dissolutione Sponsalium.

Quest. 56. An & qualiter per ingressum religionis solvantur sponsalia.

R Esp. Primò : Indubitatum esse solvi ea ex parte utriusque per ingressum religionis professione secuta in religione approbata ; siquidem hæc etiam solvuntur sponsalia de præsentè, seu matrimonium ratum, ita ut etiam alteri parti sit licitum transire ad secunda vota, seu nubere alteri, prout hæc clarè habentur *c. 2. de convers. conjugat.*

2. Resp. Secundo : Per ingressum religionis, vel potius novitiatus, sive animo vero, sive ficto emittendi professionem, hac non secuta, solvuntur sponsalia ex parte remanentis in sæculo, ita ut illa mox deobligetur, possitque licitè contrahere matrimonium cum alio, Sanch. *L. 1. d. 42. n. 2. Gutt. c. 25. n. 1. Pont. l. c. c. 10. n. 3. Laym. L. 5. tr. 10. c. 2. n. 2. Rebell. de mat. L. 4. q. 6. f. 6. Castrop. p. 18. n. 3. Pirh. h. t. n. 50.* cum communi contra Covar. Cajet. Palud. Pet. Ledesm. & alios apud Sanch. *l. c.* sponsalia siquidem de futuro hanc tacitam imbibunt conditionem ; si non contingat notabilis mutatio, seu non reddatur sponsus vel sponsa deterior ; jam verò dubium non est per illum ingressum in novitiatum & assumptionem habitus religiosi, ejusque abjectionem fieri notabilem mutationem, dum non levi probro tribueretur remanenti in sæculo, si teneretur recipere in sponsum vel maritum aut uxorem eum, vel eam, qui, vel quæ habitum Religiosum excussit & religionem, deseruit. Item gravi foret oneri, si toto tempore novitiatus deberet eum expectare. Adde, quòd ingrediens novitiatum, præsertim animo vero emittendi professionem, ipso hoc facto suo censetur renunciare sponsalibus, & alteri parti remittere obligationem. E contra non solvuntur ex parte ingredientis ante emissam professionem, ut probabilius docent Laym. *l. c. n. 3. Castrop. l. c. n. 3. Pont. l. c. Henriq. L. 11. c. 14. n. 3. Pirh. cit. n. 50.* contra Sanch. Gutt. *LL. cit. Tolet. L. 7. c. 21. Sylv. v. sponsalia. q. 10. cas. 2.* siquidem imprimis per hoc sponsalia non solvuntur ex natura rei ; cum possit ex novitiatu exire & complere sponsalia, dum talis ingressus in religionem, seu novitiatus non sit status aliquis impossibilis cum matrimonio. Sed neque jus ullum positivum dissolutionem sponsalium ex tali causa concedit, malè etiam ex eo, quòd jus id concedat in favorem religionis, respectu matrimonii rati tantum, infertur, concedi quoque id ipsum respectu sponsalium ; cum in his, quæ à jure positivo pendent, non sit argumentandum ab uno casu ad alterum, maxime, ubi est diversa ratio, uti est in præsentè, dum professio constituit statum perfectionis, quam religiosus deferere non potest ; novitiatus verò neque est status, neque via firma ad statum, cum non includat obligationem emittendi professionem, sicut sponsalia includunt obligationem contrahendi matrimonium. Neque denique solvuntur ab extrinseco, nimirum ex eo, quòd pars remanens in sæculo obligationem ingredienti novitiatum remittere præsumatur ; quia illa præsumptio nullo fundamento nititur ; dum licet, ut dictum, ex assumptione in maritum vel uxorem, qui habitum religionis abjecit, oriatur dedecus ali-

quod, frequentissimè tamen pars altera hoc non attento parata sit cum tali contrahere matrimonium, si egrediatur, & hinc non gravetur expectare absolutionem novitiatus. Neque opponi potest, quòd sicut obligatio voti religionis facti bona fide, seu animo perseverandi solvitur per ingressum in religionem, ita ut licet contingat voventem ex justa causa rursus egredi ad sæculum, sit tamen liber à voto ; ita etiam sponsalia solvi per ingressum religionis factum bona fide, ut licet contingat eum justa de causa egredi, tamen liberetur ab obligatione sponsalium ; nam disparitas in eo est, quòd votum ingrediendi religionem, utpote imbibens hanc tacitam conditionem : si religio mihi placuerit seu conduceret, jam impletum sit per ingressum in novitiatum bona fide factum, adeoque egrediens justa de causa jam amplius eo non obligetur ; sponsalia verò per talem ingressum non sunt impleta, cum talem conditionem non imbibant.

Quest. 57. An post consecrata sponsalia juramento firmata liceat ingredi religionem.

R Esp. affirmativè : ita Sanch. *L. 1. d. 43. à n. 3. Gutt. c. 25. n. 2. Pont. cit. c. 10. à num. 9. Henriq. L. 11. c. 13. n. 3. Castrop. cit. p. 18. n. 5.* contra Rebellum. *l. c. q. 8. f. 6. concl. 2. Nav. Vegam & alios apud Sanch.* natura enim matrimonialis promissionis, cui adhæret, & quam sequitur juramentum, imbibit hanc conditionem : nisi promittens velit etiam ingredi religionem : quæ conditio, cum non insit sponsalibus jure positivo, sed ex naturali aut divino privilegio ob perfectionem status religiosi majorem, non potest ab Ecclesia ab iis excludi ; sponsalia enim jurata exequi, non est ita perfectum, ac est status religiosus. Neque opponas primò *c. commissum. h. t.* ubi, cum quidam, postquam femine sub juramento fidem dedisset de matrimonio contrahendo, vellet ingredi religionem, consultus Papa respondit, tutius esse religione juramenti servata postea (hoc est, contracto matrimonio, eoque non consummato) si elegerit (hoc est, persistat in animo ingrediendi religionem) ad religionem migrare : ergo non licet post contracta sponsalia jurata, non contracto prius matrimonio religionem ingredi : nam negatur sequela ; non enim dicit Papa, non licere ingredi religionem, non contracto prius matrimonio ; sed dicit esse tutius prius contrahere, & postmodum ante consummationem ingredi ; quòd solum est consilii, ut Sanch. *d. 43. n. 3. Barbol. in cit. c. n. 2.* & hæc est communis interpretatio *cit. cap.* Quin etiam, ut addit Castrop. citatis Sanch. Gutt. Covar. juvenem illum, de quo *cit. c. commissum*, nondum firmiter statuisset de ingressu religionis, ut colligunt ex illis verbis : *Si postea elegerit religionem, & ad eam suspiret* : quo casu sine dubio tutius erat juramentum implere, quàm cum non-deliberatione religionem ingredi, aut etiam protrahendo matrimonium sub religionis tepido desiderio exponere se periculo violandi juramentum. Possè autem aliquem inire matrimonium animo ingrediendi religionem ante consummationem, certum videtur, quia utitur jure sibi concessò ; esse tamen hoc ipsum

ipsum peccatum contra caritatem, si matrimonium inaeatur isto animo sponsae non manifestato (nisi forte ex ista manifestatione damnum aliquod tali animo contrahenti imminet) docent Castrop. *num. 7.* Sanch. *d. 43. n. 12.* Gutt. *c. 25. n. 5.* eò quòd praesumi possit sponsam non consenturam contractui, si eum animum sciret, cum cogatur esse absque nuptiis, quousque talis profiteatur, vel etiam, si is religionem deleterat, esse uxor illius, qui fuit monachus. Quòd si tamen etiam interesset alterius ex contrahentibus, matrimonium prius contrahi. V. G. quòd hac ratione famae foeminae consulatur, & proles ex ea nata legitimaretur, Sanch. Gutt. Henric. apud Castrop. *l. c. n. 5.* censent non posse talem ingredi religionem. Quòd certum est, ubi spe matrimonii deflorata mulier; vel etiam, si non secuta copulâ, gravem tamen famae iacturam fecit; cum talis non potest injuriam virginitatis aut famae aliter refarcire. Pirh. *num. 54.* citans Sanch. *l. 1. d. 44. num. 3. & 4.*

Quest. 58. An & qualiter sponsalia dirimantur susceptione ordinis sacri.

Resp. Ad primum: Affirmative est communis; quia per susceptionem ordinis sacri assumitur status incompatibilis, cum matrimonio, seu quo quis redditur inhabilis ad matrimonium contrahendum.

2. Resp. Ad secundum: Solvuntur tamen hac ratione sponsalia illicitè; seu illicitè, veniente sponsa, suscipiuntur ordines sacri, Pirh. *h. t. num. 55.* Castrop. *p. 19. n. 2.* citatis Rebell. *l. 4. de matrim. q. 9. sect. 9.* Sanch. *d. 47.* Coninck. *d. 23. du. 3. num. 25.* contrarium sentientibus Ponc. *l. 12. c. 11. n. 3.* Gutt. *c. 26. n. 2.* Henric. *l. 11. c. 14.* Nav. *c. 22. n. 25.* & idem indicante Laym. *l. 5. tr. 10. part. 1. c. 2. n. 7.* contrario omnino fundamento nituntur hi AA. Posteriores in eo fundant se, quòd velint in sponsalibus tacite includi hanc conditionem: nisi elegero statum perfectiorem. Negant id ipsum alii, ajuntque ideo in sponsalibus conditionem status religiosi subintelligi exceptam; quia vel jure divino, vel saltem ecclesiastica sponsalia dirimit ob specialem ejus perfectionem, uti & propterea matrimonium ipsum ratum dirimit. *Extrav. antiqua. de vot.* Ordo autem clericalis vel etiam sacer nec jure positivo nec divino dirimit sponsalia; si enim ex hoc dirimeret, ea censeretur conditio imbibita in sponsalibus; quia est status perfectior quam conjugalis; jam omnia juramenta praestita in favorem hominis possent quis non exequi, affirmans in iis imbibiti conditionem: nisi perfectius elegero; quòd falsum est; confirmatur etiam ab illis ex praxi, quâ ab initiando sacris ordinibus quari solet, num contraxerit sponsalia; quòd signum est, neminem his contractis licite promoveri posse ad ordines.

Quest. 59. An & qualiter sponsalia impediuntur vel solvantur, per votum ingrediendi religionem vel ordinis sacri suscipiendi, vel continentiae.

Resp. Ad primum: Votum religionem ingrediendi (idem est de voto suscipiendi sacrum ordinem aut servandi continentiam) conceptum ante sponsalia, reddit ea, etiam juramento firmata, irrita *c. rursus. qui clerici vel voventes.* Siquidem per talia sponsalia promittitur res illicita. Nihilominus si post tale votum honestam foeminam sub fide data de contrahendo matrimonio quis defloraverit, non tantum poterit (quòd negant Nav. *l. 4.*

consil. tit. de sponsal. cons. 21. Rodriq. *sum. tit. 1. c. 208. n. 11.* Vivald. *can. de l. aur. part. 3. de Sacram. c. 14. n. 65.*) sed & tenetur foeminam illam ducere, non tam ob promissionem praecise, sed ob traditionem corporis sui bona fide (secus si puella conscia voti illius fuerit) factum sub conditione & pacto matrimonii futuri; aequitas enim naturalis non permittit, ut cum damno tanto proximi quis sit liberalis. Cumque votum tale per matrimonium non extinguatur, sed suspendatur; suspensio autem voti talis fieri possit ob varias causas incidentes, V. G. ob supervenientem parentum indigentiam, poterit quoque & quidem a fortiore fieri ob honorem puellae deceptae servandum. Hanc sententiam tenent Sanch. *d. 45. n. 3.* Gutt. *c. 25. n. 7.* Lessl. *l. 2. c. 10. du. 14.* Valq. *de rest. c. 3. in fine.* Laym. *l. c. n. 4.* Castrop. *l. c. p. 18. n. 9.*

2. Resp. ad secundum primum: Post contracta sponsalia etiam jurata utrumque emissum votum in religionem, vel etiam suscipiendi ordinis sacri sufficientem sponsae praebet causam resiliendi a sponsalibus; cum talis vovens tacite suo juri renunciet, Castrop. *p. 20. n. 1.* Sanch. *d. 46. n. 5.*

3. Resp. ad secundum secundum: Tametsi Laym. *l. c. Sanch. n. 2.* Gutt. *c. 26. n. 3.* Pont. *l. c. c. 11. n. 2.* & alii cum communi doceant, absolute per votum religionis dirimi praecedentia sponsalia; censet nihilominus Castrop. ex parte voventis non solvi sponsalia, priusquam promissionem emitat. Unde dum liberaretur a voto illo, eò quòd in nullam religionem admittatur, vel admissus in ea non perseveret, obligatus esset ad sponsalia implenda sponsa volente; cum nullibi cautum, tali voto, uti nec habitus religiosi susceptione, professione non secuta, solvi sponsalia. De cetero num post emissum votum tale possit quis adhuc inire matrimonium, animo ante consummationem illius ingrediendi religionem, non convenit inter AA, affirmant aliqui apud Sanch. *d. 43. n. 6.* Negant ipse Sanch. *n. 7.* Gutt. *c. 25. n. 4.* Castrop. *p. 18. n. 8.* eò quòd talis ineundo matrimonium exponat se manifesto periculo violandi votum suum, cui periculo se exponere est illicitum, nisi causa aliqua gravis excuset.

4. Resp. ad secundum tertium: Per votum suscipiendi ordinem sacrum solvuntur sponsalia, non secus ac per votum ingrediendi religionem in eorum sententia, qui docent, susceptione ordinis sacri ob hujus perfectionem solvi sponsalia; contrarium est in sententia docentium, contractis sponsalibus illicitè suscipi ordinem sacrum; adeoque invalidum esse votum de eo suscipiendo.

5. Resp. ad secundum quartum: Voto continentiae non tantum ex parte non voventis (utpote qui cognito tali voto potest cum alio inire licite sponsalia & matrimonium) sed integrè solvi sponsalia; docent Pont. *l. c. c. 12. n. 4.* Valq. *opusc. de rest. c. 3. §. 3. du. 6. n. 17.* Suar. *l. 2. de voto. c. 4. n. 13.* Gutt. *de mat. c. 26. n. 1.* Azor. *p. 1. l. 11. c. 21. q. 10.* Castrop. *p. 20. n. 6.* contrarium tenent Sanch. *l. 1. d. 46. n. 9.* Laym. *l. c. c. 2. n. 6.* non negant tamen hi posteriores AA. votum tale esse omnino invalidum; sed docent, quòd quamvis invalidum sit, quatenus continet obligationem non contrahendi matrimonium cum eo, cui fidem dederat, valeat tamen, quatenus continet obligationem contracto matrimonio non petendi ab ea debitum, neque etiam non nubendi alteri; nec mirum sit, quòd ex parte sit validum, & ex alia parte invalidum; cum respiciat diversa objecta juxta *c. placet. de convers. conjugat.* Ratio verò horum AA. est, quòd conditio illa: nisi voluero calibem